

de bres

IVN Vecht en Plassengebied laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. Dat doen we d.m.v. natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes. Zelf leren en doen staan centraal. Zie ook <https://www.ivn.nl/afdeling/vecht-en-plassengebied>

De Bres is het tijdschrift voor de leden en donateurs van de IVN afdeling Vecht en Plassen-gebied. Wij zijn actief in het gebied aan weerszijden van de Vecht met daarin de plaatsen Utrecht, Leidsche Rijn, Vleuten-de Meern, Maarssen, Breukelen, Loosdrecht en Loenen. Dit is een gevarieerd landschap met een rijke natuur. In het gebied organiseren wij wandelingen, lezingen en cursussen. Op deze manier proberen we mensen zoveel mogelijk van het landschap te laten genieten en te laten ervaren hoe bijzonder de natuur is.

Nog geen lid? Ontdek de natuur met het IVN! Bovendien steun je als lid ons werk. Wij willen voor iedereen de natuur dichterbij brengen. Ook voor wie het niet vanzelfsprekend is, zoals ouderen, chronisch zieken en kinderen. Jouw lidmaatschap helpt daarbij.

Vanaf €25,- per jaar ben je al lid, meld je aan via de website <https://www.ivn.nl/steun-ivn/word-lid>

Bericht van de voorzitter

Ik heb er zin in! We zijn alweer ruim aan een nieuw jaar begonnen en ik sta te popelen om aan de slag te gaan. Natuurlijk hebben we als IVN-ers niet stilgezeten tijdens de winter, maar alles stond wel op een lager pitje. De natuur houdt zich wat rustiger en wij dus ook. Dat laten we nu snel achter ons. Ik voel weer lentekriebels: we staan in de startblokken om er een mooi jaar van te maken.

Maar wacht even, het gaat toch slecht met de natuur in Nederland? We leven onder een verstikkende stikstofdeken, onze waterkwaliteit is de slechtste van heel Europa, de klimaatverandering dendert maar door, in een steeds hogere versnelling, en de wereld om ons heen is overgenomen door een stelletje gekken, die het geen probleem vinden om de aarde te vernietigen zolang ze hun eigen zakken kunnen blijven vullen. Hoe kun je dan vrolijk het nieuwe jaar ingaan?

Dat vraag ik me zelf ook wel eens af. En toch, met de lente in het vooruitzicht en vol voorpret over alle activiteiten die we de komende tijd gaan ondernemen, zie ik het even door een roze bril. Niet de hele wereld natuurlijk, want daar word ik soms echt moedeloos van, dus die laat ik dan maar achter de horizon liggen. Kijk ik echter naar onze eigen directe omgeving en de

rol die wij als IVN Vecht en Plassengebied daarin spelen, dan krijgen de positieve tonen de overhand.

De afgelopen tijd hebben we op allerlei plaatsen binnen onze afdeling – individueel, binnen werkgroepen en in het bestuur – nagedacht over de invulling voor 2025 en nieuwe ideeën ontwikkeld om onze boodschap nog luider te verkondigen, onze impact op onze omgeving nog groter te maken en nog meer medeburgers te overtuigen van de noodzaak om zuinig te zijn op de natuur die ons omringt. Dat gaan we doen en dat gaat ons lukken, daar ben ik van overtuigd.

Ik heb het voorrecht om op verschillende plaatsen binnen onze afdeling mee te kijken en af en toe mee te draaien. Ik ben telkens weer blij verrast door de drive, de inzet en de motivatie waarmee wij aan de slag gaan. Dus, lieve mensen, laat je meeslepen door het enthousiasme dat we met elkaar opwekken. Ik trek vol goede moed de natuur in om Nederland te laten zien hoe mooi het daar is en hoe belangrijk het is om daar op een verstandige manier mee om te gaan. Laten we samen gaan: hoe meer zielen, hoe meer vreugd. Ga je mee?

Groeten,
Hans van Loenhoud

Impressie van de Nieuwjaars bijeenkomst

In de kijker

Natuurbeleving

Nescio, J.H.F. Grönloh, maakte vanuit zijn woonplaats Amsterdam veel uitstapjes. De verslagen daarvan zijn opgezet als een 'journal-intime' om zo in telegramstijl vast te leggen wat hij zag. Ze zijn in 1996 uitgegeven onder de titel 'Natuurdagboek 1946-1955'. De redactie van De Bres neemt je mee op de route die Nescio op 15 april 1952, na het ritje met de trein, op de fiets van Abcoude naar Nieuwersluis maakte, waarbij we een koppeling maken tussen heden en verleden.

Nescio: "Dinsdag 15 april 1952, op de fiets van Abcou naar Nieuwersluis. Weer wolkeloze zomerdag en warm. Zonder jas en hoed gefietst. Trein 9.55 Muiderpoort. De zon weerspiegelt in het paralelslootje van het Gein, als vroeger. Aan de Vink buiten gezeten. Het glinstert golven op de wilgenstammen (de weerschijn van de zon op het water). Door het tolhek, weer 5 cent. De stille laan. De brug over het Merwedekanaal buiten gebruik, open gedraaid, vervangen door een stomme pont".

► Het oude station is onder de naam 'De Witte Dame' omgebouwd tot hotel-restaurant. Het nieuwe station is een kleine kilometer verplaatst in de richting van Amsterdam. Via een tunnel onder het Gein rijden de treinen nu langs het voormalige station. Het was voor Nescio vaste prik om de 'Uitspanning de Vink' aan te doen voor een kop koffie. Je kon er toen op vaste tijden met de boot naar Abcoude of de Geinbrug varen, of een roeiboot huren. De Vink is nu in gebruik als B&B. Recht tegenover de Vink ligt de Velterslaan, destijds afgesloten met een landhek voor auto's en fietsers en een draaihek voor voetgangers. Fietsers moesten er 5 cent tolgeld betalen. Eén van de palen van de tol staat er nog. Links staat tegenwoordig het voormalige huis van het buiten 'Bijlmerlust' dat voor de bebouwing van de Bijlmer in de Hoge Bijlmer stond. Bij de kruising aan de eind van het laantje en het Merwedekanaal ligt links Fort Nigtevecht. Tegenwoordig kun je het fort in het weekend bezoeken.

► Bij de aanleg van het Merwedekanaal, opgeleverd in 1881, werd een draaibrug aangelegd om de verbinding met Nigtevecht te herstellen. In 1952 werd het Merwedekanaal onderdeel van het Amsterdam-Rijnkanaal en verbreed tot 80 meter. De draaibrug werd daarbij vervangen door een pont op rails die op een diepte van zes meter op de bodem van het kanaal lagen. Sinds 1960 mogen fietsers en voetgangers de pont niet langer gebruiken. Sinds 3 augustus 2018 kunnen zij gebruik maken van de Liniebrug, een boogbrug over het kanaal. Ga na de brug rechtsaf en volg daarna de Vreelandseweg aan de westzijde van de Vecht richting Vreeland.

Nescio: "Gezicht op Nigtevecht. De Vecht, het altijddurende water. Het groen wordt ieder jaar groener. Ergens een boom met gespreide kruin vol witte bloesem en geen blad. Nederhorst den Berg over de lengte van de Vecht: het kasteel, de 2 torens, wat huizen en een stom kerkje. De prachtige populieren bijna allemaal gekapt! De boomgaard der gelukzaligen. Met m'n rug tegen een wilg gezeten. De boomgaard zal spoedig in bloei komen – Even de vervulling. Zo stil. Wat jammer voor al die dooie mensen – Verder. Weer Abcou rechts en Kortenhoef in de verte links met dat geboomte dat op de toren afgaat en niet verder komt. Een lang wit wolkje boven het Gooi, links en rechts daarvan nog even 2 kleine witter wolkjes. Een uur gezond bij een kopje koffie voor dat nep-hotel in Vreeland (van 12 uur 5 tot 1 uur 2)".

► De eerste molen die je passeert is de Garstenmolen. Na twee slingers in de Vecht komt Nederhorst den Berg weer in zicht waarna de Vreelandseweg overgaat in de Nigtevechtseweg. De tweede molen die je passeert is de Hoekermolen. Watermolens worden vernoemd naar de polder waar ze staan. Links op de dijk ligt het oude schoepenrad. En dan volgt de boomgaard die Nescio verheerlijkt als 'De boomgaard der 'gelukzaligen' (c.q. 'Hesperiden'). Nimfen die volgens Griekse mythologie in het land Hesperia de boom met de gouden appels bewaakten. De appels waren een huwelijksgeschenk van Gaia aan Zeus en Hera. Ze schonken onsterfelijkheid aan degene die ervan at.

Na de derde molen, korenmolen De Ruiter, volgt de begraafplaats. Met het nep-hotel bedoelt hij Hotel Restaurant De Nederlanden. Omzeil de Provincialeweg, de N201, die nu de rechtstreekse doorgang belemmert.

Nescio: "Zelfde kant van de Vecht naar Loenen, een net stadje. Het smalle, kromme, lange straatje wat deftigjes, zo Hildebrandtachtig.. Een kikker horen plonzen. Het eerste witte vlieg. Vredestein. Op het wegje naar station Nieuwersluis kikkers horen kwaken. Een uur in het hokje op het perron gezeten en boterhammetjes gegeten. Doodrustig en warm. Rechts het kasteel van Loenersloot, wat links hoge wilgen in de verte over de weiden en Abcou, dan stapels hout om 't komiek te maken. Helemaal links, ietwat zomers wazig over veel groene wei nauwelijks zichtbare boeien met er achter een nauwelijks zichtbaar struikgewas, zo'n beetje mythologisch. 3 1/2 uur wereld voor mij gehad. Trein 1 minuut voor 1/2 naar Muiderpoort".

► Hildebrandt, een pseudoniem van de schrijver Nicolaas Beets, een man die met een ietwat zelfingenomen ondertoon aangeeft hoe hij naar de Nederlandse samenleving kijkt. Tussen Loenen en Nieuwersluis volg je als fietser de Rijksstraatweg, als voetganger kun je ervoor kiezen om het jaagpad langs de Vecht te volgen om verder langs de straatweg te gaan tot het Laantje van Over Holland. Via dat laantje kom je bij het Amsterdam-Rijn kanaal waar de veerpont De Aa ligt te wachten.

In 1842 verkocht de eigenaar van Sterreschans een stuk van zijn land t.b.v. de spoorlijn Amsterdam – Utrecht, voorwaarde was dat alle treinen bij het station Loenen – Nieuwersluis zouden stoppen. In 1913 werd het recht voor 100.000 gulden gedeeltelijk afgekocht. Van de 94 treinen die er dagelijks passeerden mochten er nu 54 doorrijden. Pas na de 2^e wereldoorlog werd het recht voor 200.000 gulden afgekocht. In 1953 werd het station gesloopt. Zo'n zelfde verhaal geldt voor het pontje over het Amsterdam-Rijn kanaal: Eind negentiende eeuw werd het Merwedekanaal gegraven. De eigenaar van Sterreschans moest daarvoor grond afstaan. Hij was daartoe bereid op voorwaarde dat er een pont zou komen tussen zijn landgoed en het station Loenen – Nieuwesluis.

P.S.

Tijdens de wandeling wordt er met geen woord gerept over de Stinzenplanten waar de buitenplaatsen bekend om zijn. Tijdens de Stinzenplanten excursie op 30 maart 2025, op het park van kasteel Nijenrode in Breukelen halen we dat in.

Van 16 februari t/m 18 mei 2025 zijn Stinzenplanten op zondagmiddag te bewonderen in de Commelinhof, de Stinzenplanten-tuin in park Vechtenstein in Maarssen.

{AS: het is gebruikelijk om scheefgedrukte stukjes te reserveren voor de speciale stukken tekst, in dit geval de quotes uit Nescio's dagboekjes. Daarom heb ik de opmaak schuin vs gewone tekst omgedraaid.

Wat voor weer vandaag?

Waarom is de lucht blauw? Ton Lindemann

Zonnig weer, blauwe luchten; daar word je blij van, toch? Maar waarom is die lucht blauw? Dat komt omdat zonlicht in de atmosfeer wordt verstrooid. Bij verstrooiing van licht in de atmosfeer komt een lichtstraal met een molecuul in botsing en wordt daardoor opgesplitst in meerdere andere lichtstralen. Deze worden vervolgens verschillende kanten opgestuurd. Het staat bekend als Rayleigh verstrooiing. Waar het op neer komt: straling met korte golflengten, zoals ultraviolet en blauw, worden meer en beter verstrooid door de moleculen in de atmosfeer dan de langere golflengten, zoals rood en infrarood. Hoe korter de golflengte des te sterker de verstrooiing. Omdat ons oog gevoeliger is voor blauw dan voor violet, zien we de hemel blauw. 's Ochtends en 's avonds, als de zon opkomt of ondergaat, overheersen juist de oranje en rode tonen. Dit komt omdat de korte golflengten reeds volledig verstrooid zijn, doordat het

zonlicht laag aan de horizon een langere weg door de atmosfeer moet afleggen. De langgolelige straling blijft over en dus worden de rode kleuren zichtbaar. Zeker in de tijd dat we fotografeerden met foto- en diafilm, was het gebruikelijk om een UV-filter op de lens te gebruiken. Dit type film is zeer gevoelig voor ultraviolet en gaf de foto een fletse uitstraling. Met zo'n UV-filter werd het ultraviolet-effect tegengehouden. In de bijgaande afbeeldingen wordt duidelijk hoe dat komt. Linksboven staat een opname in het voor het menselijk oog zichtbare licht (VIS). Goed te zien is dat bij de electriciteitmast rechtsonder op de foto geen detail meer te onderscheiden is in de bewolking, terwijl in het infrarood (IR) duidelijk structuren te vinden zijn. Moderne digitale fototoestellen hebben een ingebouwd filter dat alle ongewenste straling tegenhoudt, nl. alles onder de 400 nm en boven de 700 nm. Wanneer dit filter weggehaald wordt, dan is de sensor in staat om ook ultraviolet en infrarode straling te registreren. Wanneer we vervolgens een filter plaatsen dat alleen ultraviolet of infrarood doorlaat, kunnen we het effect van deze straling zichtbaar maken op de foto. In de

ultraviolette foto (UV) is in de lucht totaal geen structuur te herkennen: het ultraviolet wordt zodanig verstrooid dat er een soort mist ontstaat, ook boven de dakenrij van huizen is niets te zien dat op bewolking wijst. Deze mist was verantwoordelijk voor de fletse kleuren op de foto's en dia's van weleer. Wanneer we de rij foto's volgen via de kanalen blauw (B), groen (G) en rood (R) naar het infrarood (IR) dan zien we dat het contrast steeds beter wordt. Maar pas bij het infrarood kunnen we de bewolking boven de daken goed onderscheiden. De kenners onder ons kunnen nu ook zien dat zich linksonder boven de daken een buiencomplex bevindt. Opgemerkt moet worden dat er in de natuur geen fysieke kleuren bestaan. De zwart-wit foto's in het blauwe, groene en rode kanaal zijn een weergave van de straling op die golflengten. De kegeltjes in het netvlies van uw ogen vangen deze straling op en geven deze informatie door aan de hersenen. En daar worden de onderscheiden kanalen blauw, groen en rood vertaald in hun respectievelijke kleuren. Waardoor ons kleurenzicht ontstaat.

Ton Lindemann

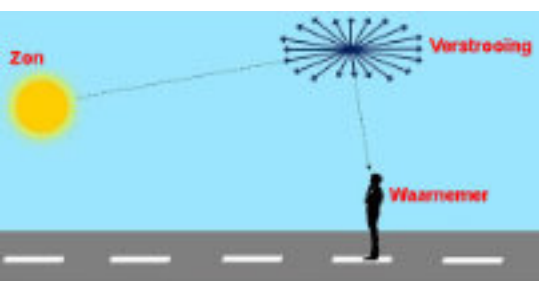

fig 1: Schematisch beeld van Rayleigh verstrooiing in de atmosfeer.

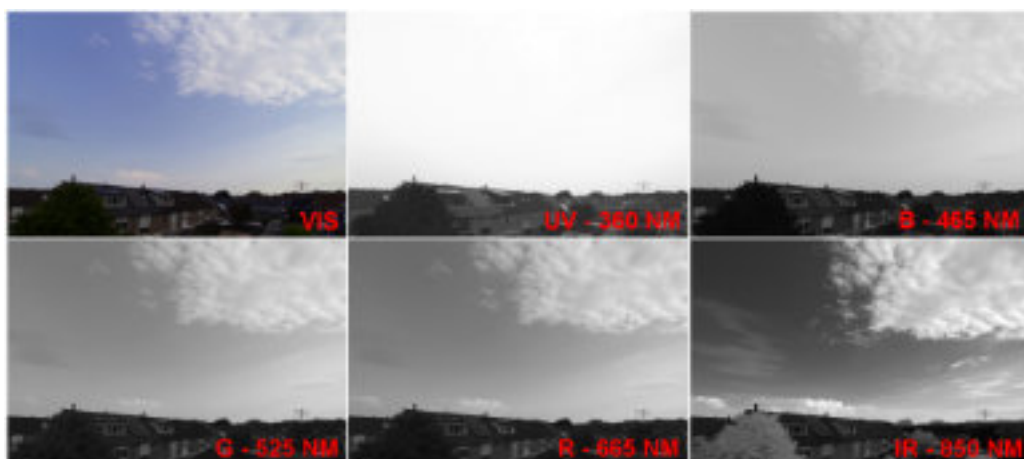

fig 2: Fotoreeks in oplopende golflengten genomen vanuit zolderraam te Maarssenbroek met een UV narrowband filter, daglicht filter uitgesplitst in RGB-kanalen en een IR longpassfilter.

In 2003 heeft beeldend kunstenaar Marcel Blekendaal de polderwachter in het Hollandse landschap geïntroduceerd. Een boswachter zonder bos, maar met weilanden. De polderwachter maakt wandelingen in de polder, op klompen, met een polsstok. Als "beeldend kunstenaar" werkt hij aan de verbeelding van de polder. Niet met objecten, niet met schilderijen, maar met spannende verhalen en af en toe een indrukwekkende gebeurtenis. Uw "beeld van de polder" zal na de wandeling nooit meer hetzelfde zijn. De polderwachter is een wandelend kunstwerk en vertelt verhalen. Geïntroduceerd door zijn maker om het landschap niet verder in te vullen met fysieke objecten. De polderwachter is even aanwezig, werkt aan een imaginair beeld en verdwijnt dan weer. Hij laat niets anders achter dan zijn

Haantjes

Is de mens een dier? Die vraag wordt vaak gesteld tijdens mijn herfstwandelingen met groep zes. In die buitenles gaan wij op zoek naar sporen van zoveel mogelijk diersoorten: veertjes van vogels, het geluid van een zwerm spreeuwen, en honden- en wormenpoep.

En als er iemand veel sporen achter laat in ons landschap dan zijn wij het wel: de mens. Maar, is de mens een dier? Als het antwoord op die vraag 'ja' is, dan hebben we er weer een soort bij (dat is dus meestal het geval). Maar dat gaat niet zonder slag of stoot. Er zijn altijd wel een paar kinderen die twifelen.

Hoewel de spreeuw een 'proater' wordt genoemd in het Fries (een prater), versta je er weinig van. Van Friezen niet en van proaters niet. Dieren maken geluid om vrouwtjes te lokken, om territorium af te bakenen of om verder onduidelijke redenen. (Kan iemand mij vertellen waarom een blauwe reiger, nadat hij uit de slootkant is opgevlogen en veertig meter heeft gevlogen 'kraaaa' roept?)

Dieren zijn vaak lief voor elkaar binnen de eigen soort: apen vlooien elkaar, mieren maken gezamenlijk enorme bouwwerken en orka's jagen gezellig samen. Lief voor elkaar maar vaak heel

gemeen tegen de ander. Ze maken ruzie, stelen elkaars eten en nemen soms zelfs een hapje van de ander.

Dieren hebben weinig tot geen empathie. Ze denken niet aan anderen, behalve in termen van lekker. Als een reiger een eendenpulletje uit het water pikt zie ik weinig spijt in zijn ogen, en als ik samen met de kat van de burens kijk naar het uitvliegen van de jonge meesjes krijg ik sterk het idee dat we ook hierbij verschillende gedachten hebben.

Ik denk dat wij mensen inderdaad dieren zijn. Maar dat er bij de mens een flinke laag beschaving over het dierlijke gedrag ligt. Die laag slijt de laatste tijd heel hard. In sommige landen is ie al verdwenen. Daar vertonen de leiders weer ongegeneerd dierlijk gedrag. Met veel op de borst klopperij, oergeluiden maken, vriendjes vlooien en de vrouwtjes 'by the pussy grabben'.

Dierlijk gedrag. Soms zelfs beestachtig. Maar wat doen we eraan? In een hok? Achter een hek? Leuk halsbandje om en aan de lijn?

Wij hadden ooit een haan die de kippetjes (zijn kippetjes?) mishandelde. Daar heb ik korte metten mee gemaakt: die is geëindigd in een ovenschotel. Laagje beschaafde kaas erover, heerlijk!

De Polderwachter

Nieuwe Verlichting

De mensheid staat op de rand van de afgrond. Om onze dreigende zelfvernietiging te voorkomen, moeten we ons beeld van de wereld en van onszelf radicaal herzien. Daarom pleit Markus Gabriel voor een Nieuwe Verlichting, waarin de mens als dier centraal staat.

Op originele wijze verbindt hij de filosofische traditie met de nieuwste wetenschappelijke inzichten. Door zelfonderzoek van ons dier-zijn kunnen we leren de natuur in en buiten ons te herkennen als iets radicaal vreemds dat we niet kunnen en mogen beheersen. In *De mens als dier* neemt Markus Gabriel de lezer mee op zoek naar onze menselijkheid, onze dierlijkheid en de grenzen van wat we kunnen weten.

Nat voorjaar & broedseizoen 2024

Het broedseizoen van 2024 gaat de boeken in als erg nat. In april en mei regende het veel en de bodem was op veel plaatsen al extra vochtig door de vele regenval in de voorafgaande wintermaanden. Wat was het effect van al dat water op onze broedvogels?

Weersomstandigheden zijn van grote invloed op het verloop van het broedseizoen van vogels. Denk aan schommelingen in temperatuur, die de beschikbaarheid van insecten kunnen beïnvloeden. Het meeste onderzoek naar weerseffecten op vogels richt zich op temperatuurveranderingen; naar de effecten van regen en droogte worden minder vaak gekeken. Bovendien kunnen ze verschillende kanten op werken. Voor sommige vogels zorgt nattigheid voor een betere habitat, meer veiligheid of betere foerageeromstandigheden. Andere soorten hebben juist last van regen omdat ze minder prooien kunnen vangen, nesten onderlopen en jongen onderkoeld raken. De lente van 2024 was zowel de warmste als de natste sinds het

begin van de metingen van het KNMI, al verschilde dat sterk per regio. Voor de meeste broedvogels was er geen uitschieter te meten qua broedsucces. Maar voor sommige vogels pakte die nattigheid gunstig, of juist ongunstig uit. Hieronder een paar voorbeelden.

De Kraanvogel Voor deze vogel pakte de nattigheid gunstig uit. Door de regen was in de broedgebieden in Zuid-west-Drenthe sprake van minder predatie omdat predatoren (zoals de vos) minder goed bij de nesten konden komen. Ook was de recreatiedruk lager. Het broedsucces van 53 paren lag op gemiddeld 0,87 uitgevlogen jongen per jaar, veel beter dan in de droge jaren van 2018-2020 (0,28).

De Merel Het nestsucces van de merel was in 2024 historisch laag. Uit een steekproef van 55 nesten bleek het nestsucces slechts 15% te bedragen (gemiddeld over alle gemeten jaren is dit 26%). Het lijkt dus echt niet goed te gaan met de Merel (zie ook 'Broedende Merels' in het vorige Bres nummer).

Muizeneters Een andere groep die flink geraakt lijkt te zijn door het natte weer zijn de muizeneters, zoals Kerkuilen, Steenuilen en Torenvalken. Al in de natte winter

stonden veel graslanden blank en door de vele regenval bleef het water op sommige plekken tot laat in het voorjaar staan. Die natte velden zijn funest voor de veldmuis, die ondergrondse gangen gebruikt als voedselopslag, rustplaats en kraamkamer. Uit het veld kwamen berichten van weinig 'muizenvoorraad' in uilenkasten en relatief veel vogelprooien in torenvalkkasten, wat duidt op een zoektocht naar alternatieve voedselbronnen. Ook werd regelmatig genoemd dat een deel van de jonge vogels in nestkasten dood werden aangetroffen, wat vaak betekent dat er onvoldoende voedsel aanwezig was om alle jongen te voeden. Bij zowel de Torenvalk, Steenuil en Kerkuil was het aantal uitgevlogen jongen per succesvol nest laag.

Wat te doen voor de Torenvalk?

Samen met o.a. de Vogelbescherming vraagt SOVON extra aandacht voor deze muizeneter: 2025 is uitgeroepen als het Jaar van de Torenvalk! Lees hier wat jij kan doen: <https://sovon.nl/tellen/telprojecten/jaar-van-de-torenvalk>

Annelies Speksnijder

Bron: De Jong A. *et al.* 2024
Vogelbalans 2024. SOVON
Vogelonderzoek Nederland,

Foto: AnimalsToday

beleeftocht

Met de beleeftocht zijn we op pad gegaan om heel bewust onze zintuigen te ervaren. In duo hebben we ervaringen uitgewisseld over wat we in de natuur tegenkwamen. Bijvoorbeeld, observeer de boom in zijn geheel. Opname van voedsel via de wortels, het transport, de stam, de takken en de bladeren, de seizoenen. En wat doet de boom met onszelf?

We hebben verschillende spelvormen gedaan, zoals de spiegeltocht waar we elkaar al lopend hebben begeleid en degene die de spiegel vasthoudt observeert wat er boven zich afspeelt. Met de groep losliggend materiaal zoeken en hier een natuurschilderij van maken.

Een stiltemoment en luisteren naar de geluiden om ons heen. Een verhaal uitwisselen. Bijzonder om te delen en te voelen wat de natuur met ons doet.

NEDERLAND GANZENLAND

Nederland is de internationale *mainport* voor overwinterende ganzen. In piektijden overwinteren er bij ons meer dan twee miljoen ganzen. Ons open landschap, met veel water en voedselrijke graslanden, is een essentiële schakel in hun jaarlijkse cyclus van broeden in het arctisch gebied en overwinteren in de gematigde zone.

Het grootste gedeelte (60-80 procent) van de Europese populaties van brandgans, grauwe gans en kolgans verblijft in de winter in Nederland. De totale aantallen brandgans, grauwe ganzen en kolgans namen toe in de afgelopen decennia, maar zijn de laatste jaren stabiel en nemen bij de kolgans zelfs af. Daarnaast overwinteren in Nederland ook de toendrarietgans, de kleine rietgans en de zeldzame taigarietgans, rotganzen en de

bedreigde dwerggans. Het aantal ganzen dat in Nederland broedt, is de laatste jaren sterk gegroeid. Naast de grauwe gans gaat het ook om brandgans, grote en kleine Canadese ganzen, de exoten nijlgans en Indische gans en verwilderde 'soepganzen'. In totaal zijn het er zo'n 600.000 (2019). Deels als gevolg van betere bescherming, maar ook doordat Nederland meer voedsel (eiwitrijk gras) en broedgelegenheid te bieden heeft.

Door de schade aan landbouwgewassen – waar overigens een vergoeding tegenover staat – wordt de toename van ganzen als een probleem ervaren. Verjaging gebeurt deels via de zogeheten ondersteunende afschot. Daardoor worden elke winter meer dan honderdduizend ganzen afgeschoten. Ook 's zomers worden vele tienduizenden ganzen gedood (door afschot, maar ook het vangen en vergassen van ruiende ganzen) en tienduizenden eieren geschud of geprikt. Dit

gebeurt ook in beschermde natuurgebieden, met vaak grootschalige verstoring als gevolg. Vogelbescherming is tegen het doden van inheemse ganzen. We richten ons daarbij primair op overwinterende ganzen. Zo pleiten we voor een periode van winterrust waarin geen verjaging en afschot plaatsvindt. Daarnaast zetten we in op het beperken van verstoring van vogels als gevolg van schadebestrijding in en rond beschermde natuurgebieden, omdat Nederland daarvoor een grote internationale verantwoordelijkheid heeft.

Bron: Harm Dotinga: *Vogels en de Wet*

Bovenstaande tekst is (met toestemming en dank) overgenomen uit *Vogels*, het blad van de Vogelbescherming Nederland, Winter 05/2024. Harm Dotinga is medewerker van Vogelbescherming Nederland en Natuurgids van IVN Vecht & Plassengebied).

De redactie

'Aard van het beestje'

Op zondag 1 december j.l. werd tijdens het radioprogramma 'Vroege Vogels' bekend gemaakt dat het boek 'Aard van het beestje' van Casper Janssen en illustrator Margot Holtman was gekozen tot Natuurboek van het jaar 2024. Het boek bevat 100 mini reportages die wekelijks in de Volkskrant verschenen. Het ging daarbij volgens het juryrapport niet alleen om bekende spektakelsoorten, maar ook om de minder sexy exemplaren zoals de snotolf, de langneussteurgarnaal en de rivierdonderpad. Met de natuur mag het maar matig gaan, het natuurboek staat gezien de 237 inzendingen volop in de belangstelling.

De Rivierdonderpad

Zelf hoorde ik voor het eerst over de rivierdonderpad tijdens het interview met Sjoerd-Dirk van der Est dat in 2019 in het herfstnummer van de Bres verscheen. Hij stelde me toen tussendoor de vraag of ik wist waar Weesp in kringen van biologen om bekend stond. Als inwoner van Weesp denk je dan al snel aan Weesper moppen,

een koekje dat bestaat uit een mengsel van amandelen en suiker: Het bleek echter om de rivierdonderpad te gaan. Sjoerd-Dirk was in die tijd betrokken bij de voorbereidingen van de bouw van een grote nieuwbouwwijk die onder de naam Weespersluis, in de Bloemendalerpolder gelegen tussen Weesp, Muiden en de rivier de Vecht gerealiseerd moest worden. Hij was er in het kader van de Wet natuurbescherming als ecooloog verantwoordelijk voor het schrijven van de natuurrapportage die moet zorgen dat er tijdens de bouw verantwoord wordt omgegaan met dieren en planten in het gebied.

De rivierdonderpad, *Cottus perifretum*, is volgens de NDDF-verspreidingsatlas (Nationale Databank Flora en Fauna) geen pad, maar een bodemvis uit de familie van de donderpadden waarvan in Nederland slechts één soort inheems is. De donderpad heeft een brede afgeplatte kop, een grote bek en zeer grote borstvinnen. De kleur van de flanken is afhankelijk van de kleur van de bodem van bruin tot grijs. Belangrijkste kenmerken zijn daarnaast: de vis is 13 cm lang, twee rugvinnen waarvan de kortste vlak achter de kop zit, en ogen die dicht bij elkaar bovenop de 'kikkerachtige' kop liggen. De soort is nachtactief, overdag

houdt de vis zich schuil tussen de met granietkeien beklede oevers van de Vecht en in de Kom van Weesp. Het vrouwtje legt hier in de periode maart – april in de beschutting haar eitjes. Nadat het mannetje de eitjes bevrucht heeft bewaakt hij het nest. De soort moet het hebben van stromend water en leeft van vlo-kreeften, water-pissebedden, muggenlarven, kleine visjes of visseneieren. Je zult om de rivierdonderpad te zien in het donker met een zaklantaarn eropuit moeten en dan blijkt je al snel ook zelf een bijzonder verschijnsel te zijn.

De Snotolf

De snotolf, *Cyclopterus lumpus*, ook bepaald geen sexy exemplaar, wordt ook wel lompvijl genoemd. Een zoutwatervis waarvan het vrouwtje 61 cm lang kan worden, komt in de zomer in het noorden van de Noordzee voor op een diepte van 400 meter. In de winter komt de snotolf naar ondiep water onder de kust om te paaien en daar in holten van de stenen beschoeiing eieren af te zetten. Tot eind april zijn ze in de Oosterschelde en het Grevelingenmeer te zien. De kuit van de vis wordt als alternatief voor kaviaar gebruikt.

Jaap Stavenuiter

Rivierdonderpad

Ommetje Natuurgebied Zuilen

Rondwandeling, ca 5 km

Start: Brug over de Vecht in Oud Zuilen.

OV: bus 12 Utrecht - Maarssen of 120 Utrecht - Amsterdam Bijlmer, halte Oud Zuilen, 5 min. lopen.

Deze gevarieerde wandeling voert langs Slot Zuylen, het Natuurgebied Zuilen, bestaande uit stukjes gemengd bos te midden van weilanden (waarop vaak ooievaars te zien zijn), en de rivier de Vecht.

Ga vanaf de brug RA (= in zuidelijke richting) langs de Vecht (Dorpsstraat), in de richting van het restaurant/terras.

[NB: Het hek tussen het kasteelterrein (Toernooiveld) en de Groeneweg is na ~17:00 gesloten. Er is een parallelpad, echter niet geschikt voor rolstoel, kinderwagen of als u slecht ter been bent. In dat geval volgt u de Dorpsstraat verder langs de Vecht, en neemt de eerste weg LA (Slotlaan). Aan het eind daarvan (vlak vóór de T-splitsing) slaat u RA een voetpad in en bent u weer op de route. Zie stippellijn op het kaartje.]

Voor het terras LA, richting Slot Zuylen, en door het openstaande hek grindweg rechtdoor, langs de slotgracht van Slot Zuylen.

Daarachter ligt het fraaie kasteel, waar o.a. de schrijfster Belle van Zuylen (1740-1805) heeft gewoond. Op een van de torens broedt ieder jaar een ooievaar. U komt langs de beroemde slangenmuur, en even verderop langs het 16^e eeuwse poortgebouw (1).

Volg het pad rechtdoor, aan het eind over een bruggetje en RA de smalle asfaltweg (Groeneweg). Bij driesprong even RA en meteen LA, voetpad tussen twee sloten.

[NB: Het hek op het bruggetje is na ~17:00 gesloten. Een alternatief is vóór het bruggetje het pad rechts te nemen, langs het water (zie stippellijn op het kaartje). Aan het eind daarvan stuit u op een hek, waar u aan de rechterkant langs kunt; echter niet met een rolstoel, kinderwagen of als u slecht ter been bent.]

Volg het laantje tussen twee sloten, omzoomd door paardekastanjes (2). Aan het eind RA, ook een pad tussen twee sloten te midden van weilanden, in gebruik als hooiland en beweiding met jongvee (3). Deze

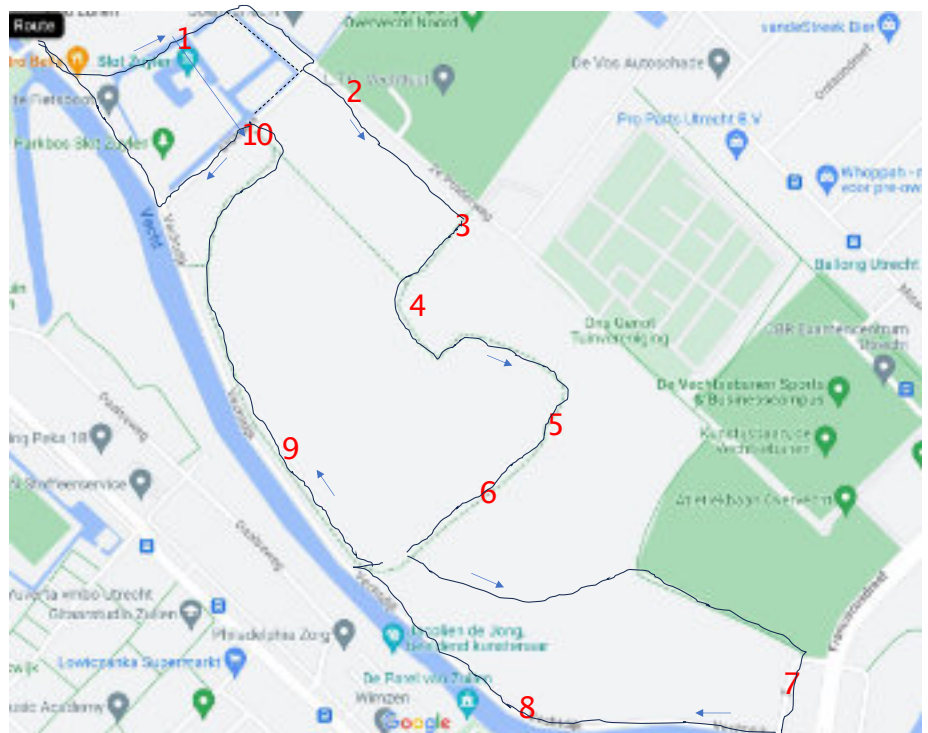
landerijen behoorden vroeger bij Slot Zuylen; de blokverkeveling dateert uit de 17^e eeuw. U waant zich hier ver van de stad (Utrecht), hoewel die nog geen kilometer verder al begint! Bij de driesprong in het bos LA.

U loopt door een stukje gemengd bos met o.a. beuken, eiken en esdoorns (4). Bij volgende driesprong weer LA. Volg dit pad met een ruime bocht naar rechts tot een open plek met een vleermuiskast (5). Volg het (brede) pad rechtdoor, het bos uit. U loopt nu tussen een weiland aan de rechter- en een houtwal aan de linkerkant. Cultuurhistorisch van belang is hier een van de 'zichtlijnen' op het kasteel (6) – en (vroeger) naar het zuiden toe op de Dom. Iets vóór het einde van dit pad gaat u LA (volg de gemarkeerde wandelroute).

Dit pad loopt weer langs een sloot tussen weilanden, waarop vaak ooievaars te zien zijn (ook in de winter), soms meer dan 20 bij elkaar, een van de grootste concentraties ooievaars van Nederland. Er zit ook vaak een groot aantal ganzen. Het pad komt uit op een fietspad, dat u RA (= ongeveer rechtdoor) volgt. Bij de asfaltweg RA. Achter u (nu gescheiden door de drukke autoweg) ligt Fort De Klop, een van de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie uit 1853. Het hele gebied waar u nu doorheen bent gelopen kon onder water gezet worden, en mocht niet worden bebouwd.

weiland ligt mogelijk op de plek van een oude Vechtmeander (7). De weg komt al snel uit bij de rivier de Vecht, die u RA volgt. U loopt dan op het vroegere jaagpad, waar indertijd het paard liep ter voortbeweging van de trekschuit. Verderop, bij een flauwebocht, staat een reconstructie van een 'rolpaal' die diende om te voorkomen dat de boot tegen de kant liep (8). Vroeger was daarom de oever onbegroeid, nu staan er een strook met elzen, essen en andere bomen en struiken. Het gele huis over het water is het voormalige gemeentehuis van Zuilen. Aan de overkant van de weg staat een rij populieren – met daaronder als u geluk heeft de populiermelkzwam. Na ongeveer 1 km, waar het jaagpad ophoudt, steekt u de weg over en slaat RA een bospad in. Al snel neemt u het eerste pad LA. Dit pad loopt door een smalle houtwal tussen de Vecht en een groot weiland, met een vegetatie gedomineerd door braamstruiken (9). Pad naar links negeren. Volg het pad met de bocht mee naar rechts, aan het einde LA en daarna de asfaltweg LA (Slotlaan). Hier heeft u weer een mooi zicht op Slot Zuylen (10) en rechts daarvan de 'slotboerderij', en in de herfst een grote kans om paddestoelen te zien langs de slotgracht, o.a. vliegenzwam, reuzenzwam en eekhoorntjesbrood. Aan het eind RA (Dorpsstraat), waarna u langs de Vecht weer terugkeert naar het beginpunt, de brug in Oud Zuilen.

Jan Janse

Vecht en plassen actief

Sint Maarten Speurtocht 2024 van IVN en UN

De dag na de grote Sintmaartenoptocht in het centrum en het feest van de gerestaureerde Domtoren, werd het op deze droge, maar grijze zondagmiddag 10^e november gezellig en druk op Stadstuin Zuilen.

Tussen 2 uur en half 4 ontvingen we de kinderen met hun begeleiders. Zij meldten zich aan voor de speur- en puzzeltocht over de tuin. 40 kinderen en bijna 30 begeleiders gaven zich op via de mail, maar de opkomst was nog iets hoger: het record van vorig jaar werd verbroken door ook nog spontane aanlopers.

Het feest van Sint-Maarten, de beschermheilige van Utrecht, dat elk jaar uitgebreider gevierd wordt in Utrecht, is ook een Zuilens natuurfestje! Voor de 7^e keer organiseerde IVN samen met Utrecht Natuurlijk deze natuuractiviteit op de stadstuin.

Op een natte, koude herfstdag ontmoette Maarten iemand die het koud had. Hij deelde met zijn zwaard het kleed dat hij om had in tweeën en gaf de helft weg. Daarmee kon die arme man of vrouw weer warm worden. En dat is ook waarom het wapen van de stad Utrecht (en van FC Utrecht) half wit en half rood is.

Dit jaar was er flink wat blad verdwenen, de kastanjes waren al weg, maar er waren nog paddenstoelen: nevelzwammen! De kinderen zochten naar kabouters met opdrachten en naar de 7 grote rode paddenstoelen met stippen. De antwoorden op de soms lastige vragen rond het thema 'egels' werden goed opgelost. Het lastigste was de vraag over hoe egels reageren op onraad, want ze rennen meestal niet direct weg (ze kunnen wel heel goed rennen), zetten hun stekels niet op, maar ze kunnen heel hard gillen!

Als de uitkomst goed was ontvingen ze een verrassing en ze konden zelf aan de slag met wol,

kleuren en papier. Corrie had voorbereid dat ze met wol pomponnetjes konden maken en er een gezichtje bij maken. Supergezellig werd het aan de 3 picknicktafels, en er zijn veel egeltjes gemaakt. De IVN-ers en de UN-ers hadden ook een gezellige middag. We hopen: volgend jaar weer!

Corrie, Joke, Sylvia en Ineke

Werkgroep Stadsnatuur Utrecht

Op zondagmiddag 29 december 2024 zochten we (Hans, Willie en ik van Stadsnatuur Utrecht) met acht deelnemers naar bloeiende wilde planten. Dit deden we in het kader van de eindejaarsplantenjacht van FLORON (Floristisch Onderzoek Nederland). Je zoekt dan een uur naar bloeiende wilde en verwilderde planten en geeft dit door via een app. We startten op het Paardenveld en volgden vervolgens de stadsingel aan de buitenzijde. Wat zagen we veel. Zou dat mede te maken hebben met het wilde zadenmengsel dat anderhalf jaar eerder was uitgezaaid op het Paardenveld? Of het beheer dat meer ruimte geeft aan de natuur? Of de tijd waar we nu in leven? De zon liet zich niet zien. Dat leek geen goed teken, maar de resultaten laten iets anders zien. We zagen zelfs zomerfijnstraal! Bij de Weerdsluis zagen we mooie bloeiende muurleeuwenbekken stralen. Wat een juweeltjes! De laatste vijf minuten van het uur dat we hadden voor de FLORON-telling deden we ons best om nog meer te zien. Er zijn 45 bloeiende planten ingevoerd in de app. Langs Nijntje en Catharina van Leemput liepen we terug naar het beginpunt en konden we nog wat bloeiende wilde planten toevoegen. In totaal vonden we er 52. De paardenbloem zat er niet eens bij (en dat terwijl we van het Paardenveld vertrokken). Het madeliefje is landelijk het meest gevonden. De paardenbloem stond op nummer vijf! In Utrecht en Zeeland werden de meeste soorten geteld. Gemiddeld werden er 15,1 soorten geteld per telling (bron: <https://www.floron.nl/plantenjacht/resultaten>).

Leonie Walters

De vogelwerkgroep in Horsterwold

De vogelwerkgroep van onze IVN afdeling bruist. 1 zondag per maand trekken de liefhebbers er op uit naar een vogelrijk gebied in de omgeving of een enkele keer iets verder weg. In mei stond het Horsterwold op het programma om de net gearriveerde wiewalen te spotten. Een 7-tal lieten hun kenmerkende jodelo horen. Maar gedenkwaardiger dan dat, was het ondergelopen gebied waardoor het geen wandeling werd maar een wadeling. Volgende bezoeken waren dicht bij huis, zoals het Bert Bos pad en een wandeling van De Leyen naar Beukenburg. De laatste is echt een pareltje in het Utrechtse natuur-landschap. Aldaar een Ruittijger gezien. Geen echte tijger en zelfs geen vogel, maar familie van de langpootmug. 'Bijvangst' voor de vogelwerkgroep, maar minstens zo leuk om waar te nemen. Een van de laatste bezoeken was aan de Oostvaardersplassen vanwege het pas geopende bezoekerscentrum aan de zuidzijde van het gebied. Na een tip van een vogelaar werd dat bezoek afgesloten met een bezoekje aan het vlakbij gelegen uitkijkpunt 'het Stort' in het Kotterbos. 2000 jaar geleden keek men hier al uit over het gebied, getuige de vondst van een (romeinse/bataafse of germaanse) wachttorens uit de eerste eeuw. Zowel vanuit het bezoekerscentrum als vanaf het uitkijkpunt werden diverse jonge Zeearenden gezien. De werkgroep houdt zich niet alleen bezig met leerzame en gezellige uitjes, maar er worden ook plannen gemaakt voor publieksexcursies. Die plannen worden ingepast in het jaarschema.

De Natuurkoffer blijft een succes

Het afgelopen jaar heeft een groot aantal bewoners van Woonzorgcentrum De Aa in Breukelen genoten van de activiteiten met de Natuurkoffer. En niet alleen zij; ook de deelnemers van Dagbesteding De Twijg kregen bezoek van de vrijwilligers. Tijdens deze bezoeken kwamen tal van onderwerpen die met de natuur te maken hebben aan bod. Er werd gekeken, geluisterd, geroken en gevoeld,

soms gezongen en geknutseld. Naast de bezoeken 'aan huis' hebben de vrijwilligers ook meerdere keren groepjes ouderen meegenomen naar buiten. Bijvoorbeeld voor een wandeling door het park van kasteel Nijenrode of een bezoek aan een fraaie tuin in Nieuwersluis. In samenwerking met de begeleiders van De Aa, die de rolstoelbus regelden en ook zorgden voor extra vrijwilligers om ouderen te begeleiden of rolstoelen te duwen, waren dit zeer succesvolle uitjes. Maar ook een wandeling in de buurt van het verzorgingshuis was

voor de deelnemers verrassend leuk: 'Hier ben ik nog nooit geweest!' Ook voor komend jaar is het plan de seizoensgebonden bezoeken te brengen en wanneer het kan uitjes te organiseren voor groepjes ouderen. De Natuurkoffer telt zes vrijwilligers en de samenwerking met de mensen van De Aa en De Twijg is goed. Plannen van anderen om elders ook met de Natuurkoffer aan de slag te gaan ondersteunen we graag.

Riejet Baaré

Wandeling langs het Stoetwegenpad

Op de bijna kortste dag van het jaar 2024 liepen we op 15 december langs het Stoetwegenpad, het Boerenklompenpad tussen Driebergen-Zeist en Bunnik, lengte 11 km.

Via Landgoed de Breul liepen we door oud agrarisch gebied, prachtig aangelegde parkbossen, over historische landgoederen en langs het Jaagpad van de Kromme Rijn.

Wij genieten van de Stichtse Lustwarande, een lint van

landgoederen en buitenplaatsen, met een grote diversiteit aan cultuur en natuur.

Op landgoed Blikkenburg komt kwelwater omhoog, hierdoor krijgt waterdrieblad een kans om te groeien.

Smalle paadjes voeren ons langs oude houtwallen, weilanden, sloten en aangeplante bossen, die niet alleen werden aangelegd om te wandelen en te jagen, maar ook voor de hout productie.

Door de vele regenbuien was het soms wel blubber trappen op onze 'klompen'.

Gelukkig was het Jaagpad langs de Kromme Rijn goed te doen, met koffie in het centrum van Bunnik. Landschap Erfgoed Utrecht

ontwikkelt de Klompenpaden in de provincie Utrecht. Samen met 500 vrijwilligers zorgen ze voor het onderhoud van 34 paden. De wandelroutes gaan door boerenland en parken, langs rivieren en beken en over landgoederen.

Klompenpaden zijn een perfecte combinatie voor het beleven van landschap en erfgoed.

In 2002 werd het eerste Klompenpad aangelegd: het Schutpad in Leusden.

Voor ons programma in 2025 hebben we dus nog voldoende klompenpaden te bewandelen!

Willemien Valewink

De werkgroepen in het Vecht en Plassengebied

Paddenstoelenwerkgroep

Contactpersoon:

Hanni Meulemans

Email: paddenstoelen@ivnvechtplassen.nl

In het najaar iedere vrijdagochtend op paddenstoelenjacht

Jeugdwerkgroep en scharrelkids

Contactpersoon: Marijke Zoetelief

Email: jeugd@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep Commelinhof

Contactpersoon: Minke Schröder-Baron

Email: commelinhof@ivnvechtplassen.nl

Gehele jaar iedere vrijdagochtend open voor onderhoud.

Voor het publiek op zondagmiddag van half februari tot half mei open.

Adres: Park Vechtenstein, Maarssen

Waterwerkgroep

Contactpersoon: Marijke Zoetelief

Email: water@ivnvechtplassen.nl

Vleermuizenwerkgroep

Contactpersoon: Hettie Luijten

Email: vleermuizen@ivnvechtplassen.nl

Wandelingenwerkgroep

Contactpersoon: Willemien Valewink

Email: wandelgroep@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep excursies

Contactpersoon: Truus Lefeber

Email: excursies@ivnvechtplassen.nl

Aanvraag excursies: Truus Lefeber

Email: secretariaat@ivnvechtplassen.nl

Vogelwerkgroep

Contactpersoon: Joop Bouwman

Email: vogels@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep Stadsnatuur

Contactpersoon: Titia Kan-Boot

Email: stadsnatuur030@ivnutrecht.nl

Werkgroep Geopark

Contactpersoon: Annelies Speksnijder

Email: geopark@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep natuurkoffer

Contactpersoon: Truus Lefeber

Email: natuurkoffer@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep Leidsche Rijn

Contactpersoon: Jan-Willem van der Reek

Email: leidscherijn@ivnvechtplassen.nl

Het bestuur

De volgende data zijn door het bestuur gepland:

bestuursvergadering: 12 febr , 19

maart, 14 mei en 24 juni

ALV op 9 april

Voorzitter: Hans van Loenhoud

Email: voorzitter@ivnvechtplassen.nl

Secretaris: Truus Lefeber

Email: secretariaat@ivnvechtplassen.nl

Penningmeester: Terenia de Reus

Email: penningmeester@ivnvechtplassen.nl

Bankrekening: Triodosbank

NL28 TRIO 0788 8854 99 t.n.v.

IVN afd. Vecht en Plassengebied

Bestuursleden: Kees Goossen, Anina Jonker

Contactpersonen vanuit het bestuur naar de werkgroepen

Hans: stadsnatuur, regio, Leidsche Rijn

Truus: NGO, vogel en vleermuis, activiteiten, wandelwerkgroep, vertrouwenspersoon en communicatie

Terenia: paddenstoelen, Commelinhof

Anina: jeugd en water, vertrouwenspersoon, communicatie, activiteiten

Kees: natuurcursus, regio, communicatie, activiteiten

Vertrouwenspersoon

Tineke Schermerhorn

Haar emailadres is

vertrouwenspersoon@ivnvechtplassen.nl

Nog wat werkgroepen

Werkgroep communicatie

Contactpersonen

De Bres: Jan van Schooten

Email: debres@ivnvechtplassen.nl

PR en communicatie: Anina

Jonker, Truus Lefeber, Kees Goossens

Email: communicatie@ivnvechtplassen.nl

Website: Richard Tukker

Email: webmaster@ivnvechtplassen.nl

Social media: Gwenda de Haan

Email: social@ivnvechtplassen.nl

De Bresbrief: Anina Jonker,

AnneMarie Beekman

Email: nieuwsbrief@ivnvechtplassen.nl

Cursuswerkgroepen

Werkgroep natuurcursus

Contactpersoon: Kees Goossen

Email: natuurcursus@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep Stadsnatuur

Contactpersoon: Joke van der Ham

Email: stadsnatuur030@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep

Natuurgidsenopleiding

Contactpersoon: Joop Bouwman

Email: natuurgidsenopleiding@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep moestuinieren

Contactpersoon: Richard Tukker

Email: moestuiniieren@ivnvechtplassen.nl

Van de ledenadministratie

Beste mede IVN-ers,
In de afgelopen periode is er niet zoveel beweging geweest in ons ledenbestand. Een lid heeft afscheid van ons genomen en gelukkig kunnen we ook twee nieuwe leden verwelkomen. Graag heet ik Hilde Toet en Jaap van der Mei van harte welkom bij onze vereniging. Ik hoop dat zij veel plezier gaan beleven aan hun lidmaatschap. Maar dat geldt ook voor de rest van ons, want er staat weer veel leuks op het programma. Ik wens ons allemaal een fijn natuur belevingsjaar.

Eugenie Weenink

Email:

ledenadministratie@ivnvechtplassen.nl

Excursie rugzak en vlag

De volgende personen hebben een excursie rugzak en vlag.

Hanni Meulemans,
Titia Kan-Boot,
Hettie Luijten,
Marijke Zoetelief en
Ineke van Werven.

Online media afdeling:

www.ivn.nl/vecht-en-plassengebied

www.facebook.com/ivnvechtplassen

<https://www.facebook.com/groups/292630307552505>

Stadsnatuur Utrecht:

www.ivn.nl/ivnstadutrecht

www.facebook.com/groups/ivnstadutrecht

www.instagram.com/ivnstadutrecht

www.twitter.com/ivnstadutrecht

Zaterdag 1 maart vanaf 10.00 uur Armbloemig look dag

De werkgroep blijft ondanks de kou en regen stug doorwerken op de vrijdagochtend van 10.00 tot 13.00 uur.

Mocht je 'n handje willen helpen op deze vrijdag dan ben je van harte welkom.

We zijn ook altijd nieuwsgierig naar wanneer het eerste sneeuwklonkje zich laat zien. En jawel, op 22 november was het zover.

Voordat je het weet is het alweer januari en staat het voorjaar voor de deur.

En dat betekent voor ons dat de tuin weer opengesteld wordt voor het publiek.

Op zondag 16 februari wordt de tuin door de burgemeester geopend. Hij is door ons uitgenodigd met een speciale reden. Pien Jansen van de werkgroep heeft een monumentenschildje aangevraagd voor het 18^e-eeuwse tuinhuisje. Dit tuinhuisje was een bijgebouw van de vroegere buitenplaats Vegt en Steyn. Dit schildje wordt door onze voorzitter, Hans, aan de burgemeester overhandigd, die het vervolgens op het huisje zal bevestigen. Daarna staat een warme winterse drank

voor iedereen klaar.

Vanaf zondag 16 februari tot zondag 18 mei is de tuin weer voor het publiek geopend van 13.30 tot 16.30 uur. De werkgroep is dan aanwezig en wordt daarbij geholpen door een aantal IVN-leden. Dat vinden we fijn want daardoor zijn we niet iedere week aan de beurt voor de openstelling.

Door het werken in de tuin merken we dat er een aantal planten verdwijnen. Graag willen we weten wat de oorzaak hiervoor is en welke maatregelen we eventueel zouden kunnen nemen. Daarom hebben we een deskundige uitgenodigd die onze tuin bezocht heeft. Er werd ons aangeraden om eerst bodemonsters te laten nemen om de samenstelling van de grond vast te kunnen stellen. Ook belangrijk is dat het overtallige groei van bepaalde planten verwijderd wordt.

Daar beginnen we mee: op **zaterdag 1 maart** vanaf 10.00 uur starten we met het verwijderen van armbloemig look. Het is een heel bijzonder mooi plantje met een vervelende eigenschap: het heeft heel veel broedknolletjes. Dat geeft op z'n beurt weer heel veel nieuwe plantjes.

Nogmaals, heb je zin om ons hierbij te helpen dan ben je van harte welkom.

Minke Schröder

ivn natuur
educatie
Vecht en Plassengebied

Aan de heer/mevrouw:

www.editoo.nl